SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 168. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 6, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ВЕРЕСНЯ 1989 Ч. 168. РІК XCVI.

Вшанували Т. Максимовича

Маямі Біч, Фльорида (Кароля Коцур). — У квітні цього року, Тараса Максимовича, головного радного Українського Народного Союзу, було вшановано за його 30-літню жертовну працю на полі церковного співу, зокрема за його працю як дириґента хору при маямській церкві Успення Пресвятої Богородиці. Один місяць пізніше, тобто у травні, Т. Максимовича переобрано вже п'ятий раз на трирічну каденцію як віцепрезидента організації Об'єднані учителі Дейд-повіту.

Учитель і дириґент Тарас Максимович.

Святкування цих двох відзначень дириґента і радного УНС включали Службу Божу, яку відправив Владика Роберт Москаль на інтенцію солензанта і його хору. Колишній парох церкви о. шамбелян Ричард Семиняк і інші місцеві душпастирі, які співали чи співають у хорі, приєдналися до Владики і до теперішнього пароха церкви о. Стефана Зарічного, щоб разом відсвяткувати цей 39-річний Ювілей Тараса. Після Служби Божої всі були запрошені на бенкет і баль до поблизького Реддісон-готелю, де молоденькі члени з групи „Українські танцюристи Маямі", багато з яких є дітьми хористів хору Т. Максимовича, привітали Владику Роберта і „вуйка Тараса", цим розпочинаючи святкування. Майстром церемоній був Роман Швед, він же і конферансьє програми, в якій були пісні, співані усім хором, виступи тріо з хору та колишніх семінаристів — Павла Ґаладзи, Івана Коцура та Михайла Івашкевича. Сам хор має тепер випродукувати нову касетку зі Служби Божої, яку правлено в цей Ювілейний день.

Т. Максимович є шкільним учителем вже на протязі 23-ох років. Цього року він теж продовжує свою 13-річну службу на пості віцепрезидента великої юнії учителів повіту Дейд, що має 10,000 членів. Його віддана праця для шкільництва середнього рівня, як учителя і як громадського діяча в обох середовищах — американському і серед українців є гідна подиву і виявляє його безконечну посвяту для громади своєї і загальноамериканської. Ця праця завжди є скерована для добра дітей і підлітків, отже — для майбутнього.

Українці Маямі знають дуже добре, що означає для ювілята Тараса Максимовича бути укрїнцем, тому місцеві українці горді ним і вдячні йому, бо він у особливий спосіб торкнувся їхнього життя, і зробив це життя більш змістовним. Він ніс вміло українську багату культуру і народні традиції поміж не-українців, здобуваючи нам признання й пошану. Як дириґент Т. Максимович навчив хористів хору Церкви Успення пишатися своєю українськістю, не забуваючи при цьому і учасників танечного ансамблю „Українські танцюристи Маямі", де він є співдиректором. Завдяки всьому цьому, українці-американці Південної Фльориди в день ювілею Т. Максимовича запевняли його про свою вдячність, при тому бажаючи, щоб він мав ще багато-багато років доброго здоров'я і постійного успіху в усіх його починаннях.

ЗВЕРНЕННЯ

УКРАЇНСЬКОЇ ГЕЛЬСІНКСЬКОЇ СПІЛКИ ДО УКРАЇНСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ КРИМСЬКОЇ ТАТАРІЇ

Основним напрямком нашої правозахисної організації є захист національних прав, насамперед права націй на самовизначення, передбаченого ст. 1. Ратифікованого Радянським Союзом міжнародного Пакту про громадянські та політичні права. Захищаючи право українського народу на гідне існування, Декларація принципів УГС разом з тим проголошує: „Водночас ми виступаємо за якнайширші ґарантії національних меншостей в Україні (росіян, євреїв, поляків, білорусів та ін.) на національно-культурну автономію (національні асоціяції, школи, театри, музеї, преса, церква тощо), а у випадку суцільного замешкання: угорці, греки, гагаузи, румуни, болгари, росіяни та ін. ще й на створення національно-територіяльних адміністративних одиниць у селах, селищах, районах. Ми стоїмо за негайне відновлення у складі УРСР Кримської АРСР з організованим поверненням репресованого населення автономної республіки на місця колишнього проживання".

УГС вже неодноразово наголошувала, що по відношенню до Татарського Криму стоїть на засадах вересневої (1918 р.) угоди між кримським урядом і урядом Української держави. Згідно з цією угодою, Крим входив до складу України на правах конфедераційної свобідної держави із власними кримськотатарськими адміністрацією, військом, поліцією, мовою, освітою, маючи постійного представника при Раді Міністрів України.

Але, якщо кримські татари бажають жити окремо, то УГС визнає за ними право на цілковиту незалежність.

Депортація кримськотатарського народу до Середньої Азії, зокрема, до Узбекистану, скоєна, згідно з рішенням сталінського керівництва, 18 травня 1944 року, є ґеноцидом і злочином проти людства. Фактично радянська влада визнала 1967 року і зняла з кримських татар спецнагляд, однак, не надала їм можливости повернутися на батьківщину. Влада не повернула їм конфіскованого майна і житла, не організувала перевезення їх до Криму і не сприяє самостійному приїздові та працевлаштуванню. А навпаки, чинить тому всілякі перешкоди. Дозволом купувати будинки можуть скористатися лише поодинокі родини, бо навіть у степових районах, де тільки й дозволяють селитися кримським татарам, будинок коштує десятки тисяч крб. Побудуватися, не живучи в Криму та без сприяння держави практично неможливо.

Прописку кримським татарам узалежнюють від працевлаштування. А брати їх на роботу радянські начальники, керуючись таємними інструкціями та відвертими расистськими поглядами, не хочуть. Тих же кримських татар, які живуть без прописки, влада притягає до відповідальности за порушення пашпортного режиму.

УГС виступає за ліквідацію пашпортної системи і реґламентованої прописки як засобу контролю над населенням, яка ось і в цьому випадку використовується проти безпідставно репресованого народу.

Вражає, що деякі радянські чиновники не дозволяють навіть ховати непрописаних покійників у рідну землю. Заходи, що нібито спрямовані на

(Закінчення на стор. 3)

В Баку почався тижневий страйк

Москва. — У неділю, 3-го вересня, з ініціятиви Народного фронту Азербайджану в Баку відбулася багатотисячна демонстрація, учасники якої вимагали проведення повторних виборів до Верховної Ради СССР від місцевих виборчих органів і ліквідації особливого статусу Нагірно-Карабахської автономної области, тимчасово виведеної з-під юрисдикції Азербайджану і не включеної до складу Вірменії.

Як повідомлялося, 12-го січня ц.р. було оголошено про створення спеціяльного комітету у справі управління Нагірно-Карабахською автономною областю. Головою комітету був призначений член ЦК КПСС Аркадій Вольський.

Ще в суботу було прийнято рішення провести попереджувальний страйк, а в тому випадку, якщо уряд не піде на задоволення вимог Народного фронту, оголосити тижневий страйк. Як повідомляють зі столиці Азербайджану, в Баку нині паралізовано страйком більшість підприємств, включаючи нафтопромисли на Каспійському морі і нафтопереробні комплекси.

За словами начальника відділу інформації республіканського міністерства закордонних справ Ізмаїла Агаєва, в Баку закриті всі крамниці, крім продуктових. Не працює частина громадського транспорту і частина таксі.

Судячи з офіційних повідомлень, у страйку беруть участь сотні тисяч осіб. На вулицях Баку в понеділок було відносно спокійно.

Як повідомляє бакінський журналіст Аріф Алієв, представники Народного фронту зустрілися з першим секретарем ЦК Комуністичної партії Азербайджану Абдуррахманом Везіровим, однак переговори не привели до позитивних результатів. Керівництво Народного фронту оголосило після цього тижневий страйк, попередивши, що якщо його вимоги не будуть виконані, воно вимагатиме резиґнації уряду і партійного керівництва.

В Єревані, столиці Вірменії, у понеділок відбувся екстренний пленум ЦК КП республіки.

Як повідомляють, напружена ситуація зберігається і в Молдавії. Верховна Рада цієї республіки прийняла закон про проголошення молдавської мови державною і про зміну кирилиці латинським шрифтом. Рішення Верховної Ради викликало вибух незадоволення національних меншин, особливо росіян. Як повідомляє пресове агентство ТАСС, робітники і службовці понад 200 підприємств Молдавії прийняли рішення продовжувати початий тиждень раніше страйк протесту.

Один з керівників страйкового комітету Петро Денисенко визнав, що до недавнього часу молдавська мова зазнавала незаслуженої дискримінації. „Відновлення справедливости, — сказав Денисенко, — не повинно привести до заборони російської мови".

Танки на вулицях азербайджанського міста Лесноя.

Папа Іван Павло II осуджує нацизм і марксизм

Рим. — У своєму зверненні до вірних, присвяченому початку Другої світової війни, Папа Іван Павло II назвав нацизм і марксизм „суроґатом релігії" і вітав демократичні зміни, що відбуваються в його рідній Польщі. Папа особисто виділив Польщу і підтримав право людей вибирати власний уряд. Недавно Польща дістала першого за більш як 40 років прем'єр-міністра, висуненого антикомуністичною опозицією.

За словами Папи, „наш обов'язок перед Богом — не забувати про війну і шанувати пам'ять її жертв". „Язичество нацистів і марксистський догматизм — це прояви тоталітарної ідеології, яка намагається замінити релігію", — сказав Папа у своєму зверненні до віруючих.

Виступаючи на пресовій конференції, голова Ватиканської ради справедливости і миру французький кардинал Роже Ечгаре сказав: „Він (Папа) переконаний, що польський досвід можна застосувати до інших країн і інших ситуацій у всій Европі".

Звільнили китайського міністра культури

Пекін. — Китайський комуністичний уряд повідомив у понеділок, 4-го вересня ц.р., що звільняє з праці міністра культури Ванґ Менґа, відомого письменника, який був засланий під час культурної революції. Його поворот до влади перед трьома роками був ознакою повороту свободи на полі літератури.

Ванґ Менґ — це один із провідних осіб сьогоднішнього Китаю, якого тепер звільнили з його посту у наслідок травневих подій і повстання студентів.

Як подає понеділкове число „Народної газети" Збори народних представників звільнили також директора державної комісії технології і науки і директора національного банку. Крім того звільнено трьох суддів Верховного Суду.

Але міністер культури є найвищим діячем, якого тепер звільнено від часу, коли війська зламали опір студентів у червні, а уряд Китаю проголосив боротьбу із „буржуазним лібералізмом" Заходу, що вплинув на китайську молодь і деяких інтелектуалів.

Ванґ Менґ має 54 роки і останньо поширювано вістки, що він хворіє, а телевізійні новинки в понеділок, 4-го вересня ц.р., постійно подавали інформацію, що він сам просив про звільнення із свого високого посту, щоб, мовляв, „мати вільний час і зосередитися на письменницькій діяльності". Його ім'я уже довгий час було символом в Китаї, що означало свободу в письмі і в слові. Як відомо, його переслідували від 1957 року за написання новелі, в якій він представив бездільні і апатичні кадри членів Комуністичної партії після

Ванґ Менґ

комуністичної революції у 1949 році. Його оскаржили про „деструктивну, антипартійну і антисоціялістичну діяльність" і післали працювати робітником, а відтак на заслання в північному Китаї, де він перебув 16 років із забороною писати.

Його покликання на пост міністра культури в 1986 році було ознакою повного повороту від репресій культурної революції.

На Союзівці відбудеться 3-ій З'їзд Надбужанців

Блумінґтон (мм). — Центральний Комітет Об'єднання Надбужанців скликає на 30-го вересня і 1-го жовтня ц.р. свій 3-ій З'їзд на Союзівці, на який запрошує колишніх жителів Сокальщини, Белзчини, Радехівщини, Камінеччини, Холмщини і Підляшшя. З'їзд буде радісним місцем зустрічей розділених великими просторами земляків. В програму з'їзду увійдуть: звіти з діяльности Центрального Комітету, дискусія над звітами, вибір нових керівних органів, резолюції та пляни на майбутнє.

В суботу вечером відбудеться бенкет з веселою програмою, доповіддю про Надбужанщину та її ролю, як західнього бастіону України, та виступом співачки Марти Кокольської.

Кульмінаційною точкою буде вручення II-го тому збірника „Надбужанщина" голові Центрального Комітету Об'єднання Надбужанців, який вийде перед з'їздом. В програмі з'їзду буде теж виставка жіночої ноші Підляшшя. Роздача збірника „Надбужанщина" землякам відбудеться в неділю 1-го жовтня.

Вийшла книжка А. Власенко-Бойцун

Дітройт. — Тут цього року вийшла 109-сторінкова книжка Анни Власенко-Бойцун п. з. „Релігійні мотиви і назви в творчості Тараса Шевченка". Праця ця вийшла накладом автора.

У вступному слові до цього твору Роман Кухар п.з. „Тарас Шевченко — поет віри" так пояснює зміст її та причину, що привела до появи цієї праці: „Совєтські русифікатори, між ними і режимні вислужники в УРСР, завжди намагались представити нашого національного барда, пророка і борця за волю України, як воюючого атеїста ('богоборця'), що виступав проти царя, що був насправді 'прихильником возз'єднання України з Росією". Шевченкова літературна спадщина суцільно і все страдальне життя безстрашного подвижника національних прав рідного народу рішуче заперечують пропаґанду фальшування дійсної сутности великого поета, патріота своєї поневоленої народности, гуманіста та глибоко релігійної людини".

Книжку цю в ціні 8 дол. з пересилкою, можна набути, звернувшись на адресу, важну до 1-го жовтня: A.V. Bojcun, 8400 Maltby Rd., Brighton, Mich. 48116. Адреса від 15-го листопада: 700-82 St., Apt. 2, Miami Beach, Fla. 33141.

Українці протестують, влада карає

Харків. — В неділю, 20-го серпня ц.р. тут у парку ім. Т. Шевченка відбувся мітинг для обговорення проєкту закону Української ССР про вибори до Верховної Ради України та до місцевих рад. Мітинг був організований харківською Координаційною Радою Народнього Руху України за Перебудову і проходив під блакитно-жовтими прапорами.

Представники міліції наказали заховати прапори, але народ не покорився. Коли міліціонери взялися активно настоювати, то до мікрофону підійшов Микола Старунов і оголосив, що всю відповідальність за демонстрацію української символіки, відомої з часів князя Володимира, бере на себе. Учасники мітингу гаряче підтримували демонстрування українських прапорів і міліція врешті відступила. Мітинг пройшов без інцидентів, але 22-го серпня члена УГС Андрія Черемського засудили на 12 діб арешту оскільки він першим підняв український національний прапор. Трохи раніше він був двічі покараний гривною на 20 і 40 карбованців за такі ж дії. А. Черемський оголосив голодівку на весь строк арешту. Чотирнадцять членів УГС оголосили голодівку солідарности з Черемським і проводять її на площі ім. Дзержинського в Харкові.

В середу, 23-го серпня, неформали у Харкові мали намір провести несанкціонований мітинг протесту проти договору про ненапад між СССР і Німеччиною, що був підписаний 23-го серпня 1939 року. Однак місцева влада подбала, щоб завчасно ввести війська розташовані на всіх площах міста, особливо на центральній площі ім. Дзержинського.

ВІДБУЛИСЯ ПОХОРОНИ МАРІЇ КЕДРИН-РУДНИЦЬКОЇ

Джерзі Сити, Н. Дж. — Тихо та скромно, так як проходило життя сл.п. Марії Кедрин-Рудницької, пройшли похоронні відправи та останнє прощання її на далеку мандрівку у вічність.

У середу, 30-го серпня ц.р. зібралася група найближчих редакторові і сеньйорові українських журналістів Іванові Кедринові-Рудницькому осіб, у похоронному заведенні Бромірського в Джерзі Сиrі, де Панахиду відправив ген. вікарій о. Патрикій Пащак, ЧСВВ, парох УКЦ св. Юра в Ню Йорку, до якої покійна належала, в сослуженні о. Льва Ґолдейда. Після Панахиди коротко прощали покійну, висловлюючи особливе співчуття мужеві о. П. Пащак, ЧСВВ, д-р Іван Флис, головний предсідник Українського Народного Союзу від „союзової родини", д-р Ярослав Падох від Наукового Товариства ім. Шевченка і ред. Уляна Любович від „гантерців" При кінці ред. І. Кедрин зворушливими словами подякував усім присутнім за участь і за підтримку в обличчі втрати довголітньої товаришки життя, особливо дякуючи членам Екзекутиви УНС та друзям із редакції „Свободи", які і члени редакції „Українського Тижневика", що прийшли, щоб віддати останню честь покійній.

У четвер, 31-го серпня ц.р. в ранніх годинах о. ген.вікарій П. Пащак, ЧСВВ відправив біля труни Панахиду, а відтак похоронна валка вирушила автами на український православний цвинтар св. Андрія в Савт Бавнд Бруку, де сл. п. Марія Кедрин-Рудницька спочила у гробі із наперед приготованим пам'ятником проєкт якого виготовив сам ред. І. Кедрин.

ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• Щоб затушувати сталінські злочини перших днів війни, коли чекістами було винищено десятки тисяч людей, партократія на Волині організувала свої офіційні мітинґи, присвячені жертвам так званого „українського буржуазного націоналізму". Один з таких мітинґів відбувся в селі Малевичі, Волинської области, на якому, організовані партчиновниками, промовці вимагали розшукувати за океаном колишніх бандерівців, щоб притягнути їх до відповідальности за нібито вчинені злочини. Але навіть жодним словом не обмовилися про живих стлінських катів, які живуть поруч. На цьому мітинґу також прозвучали напади на Українську Гельсінкську Спілку, яку називали „антирадянською організацією". Звіт про мітинґ у Малевичах надрукувала 25-го червня районна газета „Зоря комунізму".

• 25-го червня у селі Бороичі Горохівського району Волинської области на високому димарі був вивішений синьожовтий прапор з тризубом. В село прибуло кілька машин з міліцією, КҐБ і райкомівцями. Зійшлося багато людей. Деякі з них віталися давно забутим „Слава Україні", побачивши рідний національний прапор. Коли начальство зробило спробу розігнати людей, селяни не хотіли розходитися, заявляючи: „А ми прийшли подивитися на свій прапор". Бажаючих знімати прапор серед місцевих жителів не виявилося. Довелося викликати пожежників. Коли один із них поліз на димар, якийсь юнак гукнув: „Лізь, лізь, там на тій хаті сидить дядько з рушницею, полетиш вниз як галоша". Пожежник розгубився, однак під тиском начальства поліз далі. Коли він вже знімав прапор, унизу дітвора дала залп із „страхачів". Переляканого пожежника, що зірвався вниз, врятував лише поїзд безпеки. Підлітків, які повісили синьожовтий прапор, почали тягати по інстанціях, а члена Волинської філії УГС Мелетія Семенюка, мешканця цього села, намагалися звинуватити у підбуренні.

• 7-го липня у Львові на мебльовій фабриці „Карпати" була організована зустріч робітників з начальником управління КҐБ Залізничного району міста Львова, майором Віктором Ковтуном. Цей каґебіст не посоромився відверто брехати перед робітниками, що

(Закінчення на стор. 3)

СПРАВА ДЕМ'ЯНЮКА БУДЕ ТЕМОЮ ДИСКУСІЇ В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — Тут, у приміщеннях УКЦ свв Володимира і Ольги, при 2244 Суперіор Захід, відбудеться в п'ятницю, 15-го вересня ц.р., о год. 7-ій вечора дискусійний вечір, що його організує Українсько-американська комісія справедливости. Темою вечора є „Дослідження Конґресу відносно праці ОСІ і промовчування справи Дем'янюка".

Головними промовцями будуть: член Конґресу із Демократичної партії Джеймс Трефікен, Едвард Нижник з Фонду Оборони Дем'янюка, і о. Петро Ґаладза, голова Українсько-американської комісії справедливости.

Ближчі інформації про цей вечір можна дістати, телефонуючи на число (312) 489-0077.

У СВІТІ

В КАБУЛІ ПОБУВАЛА французька делеґація, яка зустрілася з французьким санітаром Анрі Леміром, пораненим і взятим у полон в Афганістані під час бою урядових військ з муджагедінами. Делеґація, до складу якої входив брат Леміра Патрик і два представники французького уряду, прибула в Афганістан, щоб добитися звільнення Леміра.

ПРЕДСТАВНИКИ МІЖНАРОДНОГО Червоного Хреста повідомили, що лише за один вівторок, 29-го серпня, мадярсько-австрійський кордон пересікли 170 громадян Східньої Німеччини. 60 з них прийшли в амбасаду Західньої Німеччини у Відні. В кінці минулого тижня свободу вибрали понад 600 східніх німців, а в понеділок — ще 200. У Будапешті понад 1,500 громадян Східньої Німеччини розміщені у таборах втікачів, а всього на території Мадярщини перебуває нині 200,000 східньонімецьких „туристів", які прагнуть дістатися до Західньої Німеччини.

В АМЕРИЦІ

ЛЕОНА ГЕЛМСЛЕЙ, мільйонерка і властителька ряду готелів була визнана винною за неплачення податків у заключенні процесу, що тривав два місяці та викликав широке зацікавлення людей. Вона заборгувала Федеральному урядові 1.2 мільйона долярів.

ПРОДАЖА ВИН, ЩО ЇХ виробляють в ЗСА, дуже впала і це викликало серед торгівців сильне занепокоєння. У торгівців поділені думки на те, чи вино — здоровий напиток, чи його уважають таким небезпечним алькоголем як пиво чи інші алькогольні сильні напитки.

З УВАГИ НА НАТЯГНЕНІ відносини між білими і неграми в Ню Йорку через вбивство 16-річного негритянського хлопця в Брукліні політичні аналітики уважають, що це вплине на виборчу акцію і боротьбу за місце посадника цього міста.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашинґтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Subscription 1 year — $40.00 6 months — $22.00 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money order payable to Svoboda

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00
Чеки — money orders виставляти на: Svoboda

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Польський кардинал в очах жидів — „антисеміт"

П'ять років тому група польських монахинь Чину СС Кармеліток зайняла будинок на периферії колишнього страхітливого гітлерівського кацету в Освєнцімі, — по-німецьки Авшвіц. Монахині заснували там монастир і заявили, що прагнуть молитися за всі жертви нацистського варварства. Підлягаючи краківському кардиналові Францішкові Махарському. Різні жидівські організації у Франції, Бельгії і З'єднаних Стейтах, підтримувані державними чинниками Ізраїля, почали вимагати, щоби забрати геть той жіночий монастир, бо, мовляв, цілий обшир колишнього кацету в Освєнцімі — це власність жидів. Вони покликувалися на моральне право жидів до того табору, бо у ньому загинуло до двох і півмільйона людей жидівської національности. Названий вгорі кардинал у Кракові обіцяв жидівській делеґації два роки тому, що він буде старатися перенести цей монастир на інше місце до весни 1989 року. Коли ж той реченець минув і монастир залишався де був, жиди повели посилену кампанію за його ліквідацію. Недавно сім молодих жидів з Америки перескочили загороду до цього монастиря, але не змогли до нього дістатися, бо польські робітники набили їх і викинули геть. У зв'язку з тією останньою історією польський кардинал-примас Юзеф Ґлемп виголосив у Ченстохові промову в обороні монастиря СС Кармеліток. Він звернув увагу, що треба відрізнювати Освєнцім, де згинуло багато поляків, зокрема польських духовників, від Бжезінки (Біркнав), де загинуло найбільше жидів. Він натаврував той наскок жидівських молодців на монастир і вжив гірких слів на адресу жидівської пропаґанди, яка — за його словами — ображує польський нарід і важким трудом здобуту польську державу. Кардинал підкреслив, що жиди мають у своїх руках засоби масової інформації у західньому світі, але просив, щоби не вживати цих засобів проти поляків.

Це цікава подія, яка знову кидає світло на характеристичні риси жидівського загалу. Якщо погоджуватися з жидами на 99 відсотків, але не погоджуватися на один відсоток — то дана людина є відразу „антисемітом". Нема ні однієї чесної людини у світі — і нема її в українському ані польському народі, яка не засуджувала б гітлерівського варварства з „ остаточною розв'язкою жидівської проблеми", яка у практиці дала шість мільйонів вбитих жидів — мужчин, жінок і дітей. Масове вбивство у газових камерах нацистських кацетів — це ганьба сторіччя. Але ж жиди не були єдиними, які потерпіли у Другій світовій війні. Жидівський голокост за Гітлера не був страшнішим від українського голокосту за Сталіна і його прислужника Лазара Каґановіча, який виморив штучним голодом мільйони українців, цілу хліборобську верству. Та й під час Другої світової війни лютував „райхскомісар України" Еріх Кох, вистрілявши тисячі мужчин, жінок і дітей на Волині й Наддніпрянщині. І була у нас кривава Вінниця, і десятки тисяч українських людей загинули у ҐУЛаґах. Жидівський світ не приймає цих фактів до відома, він знає виключно тільки власний голокост.

Кардинал Ґлемп має настільки правду, що весь обшир колишнього кацету в Освєнцімі, до якого, між іншими, вивезено зараз з початку війни всю професуру Ягайлонського університету у Кракові — лежить на території теперішньої Польщі з її першим за останніх 45 років демократичним прем'єром. Кардинала-примаса мусіла розсердити завзятість в оспорюванні польському жіночому монастиреві цієї однієї посілости, цього одного клаптика землі, вже поза межами бараків кацету. „Ню Йорк Таймс" не ставить крапки над "і", але з його текстів можна здогадатися, що жидівських рабинів, які їздили туди, найбільше вколов високий хрест, що його монахині поставили перед своїм монастирем. Але ж той хрест стоїть на польській католицькій землі, то яке діло до нього жидівським організаціям в Америці? Лихо в тому, що жиди, традиційно орієнтуючись на державну владу, а не на нарід, серед якого живуть, від віків і до нинішнього дня, самі зайво насторожують проти себе різні народи.

Нам, українцям, польський монастир СС Кармеліток далекий. Але історія пригадує нам часи, коли Зельман мав ключі від української церкви, і треба було чекати на його приїзд з Богослужбою...

М. Бараболяк

ПОЛІТИКА, НЕНАВИСТЬ І ЛЮБОВ

Іноді нас дратує теляче захоплення нашого довкілля усім „рашен"! Правда, воно признається, що там багато не так як повинно б бути, поліційна система, черги, навіть немає мила, але все ж попри то воно виявляє деякі симпатії, а то й подив, для усього „рашен". Що через тих „рашен" платники податків мусять нести неспівмірні тягарі на озброєння, того моменту якось яскраво не порушується. Не чути, щоб хтось дуже нарікав, що коли б не ці, сотні, більйонів на зброєння, щоб охоронити світ перед можливою агресією зі Сходу, було б досить гроша на краще утримання доріг, на очищення рік і озер, на охорону здоров'я, й інші видатки, пов'язані з питанням екології і добробуту. Чому не звинувачувати Москву голосно, як бути повинно, за тягарі, які громадськість несе через імперіялістичні настанови Москви? Уявляєте собі, що то було б, коли б так Ґорбачов проголосив повне роззброєння у совєтах, і треба б закрити всі індустрії воєнного вжитку? Та ж мільйони робітників, не згадуючи вже підприємців, казились би з пересердя, коли б не стало ворога і було б „чим виправдувати існування" мілітарно-індустріяльного комплексу".

Виходить, що якщо йде мова про Росію, то тут в ЗСА любов із ненавистю обнялись. Не так легко розібратись у тому якими почуваннями керується американське суспільство супроти Москви. Останніми часами виникли на цьому тлі спеціяльні студії під назвою „політичної психології". Йде намагання осмислити науково роль приязні і ворожости у спілкуванні між народами, а особливо де межа любови і ненависти у відношенні до совєтів. Дискутується феномен „любови ненависти" (love of hate). Кажеться, що явище ненависти конечне у політиці, що ненависть на цьому полі, то наче зворотна сторона любови, що людство не може жити без „ворогів", коли немає насправді причини до ворожости, то її твориться, щоб було кому протиставитись. У людині багато зла. То вона, щоб скинути зі себе той порок, перекладає це їй притаманне зло на інших, каже — „вони" злі, „ми" добрі. Люди і зависні, і злобні, і злосливі, і захланні. Та придаємо всі ці пороки іншим, щоб себе вибілити, і мати про себе почуття доброти і вищости. Змагатись, „битись" —це корінь нашої людської природи. Вже малі хлопці організують на грищі „армії", нагромаджують „зброю".

Ці політичні психологи намагаються переконати нас, що „ворог" це справді витвір наших почувань. Навіть такі нинішні ворогування як між ізраїльтянами й арабами, католиками і протестантами в північній Ірляндії, основані, на погляд цих психологів, — на непорозуміннях, які легко усунути, коли б „вороги" стали відвідкривати перед собою свої душі, свої жалі, свої „кривди", і намагались любити одні одних замість ненавидіти...

Не можна заперечити, що є щось у тому, що людство мусить постійно ворогувати, і „ворог" до деякої міри навіть потрібний для розвитку громад і народів. Візьміть хоч би до уваги наше „подвірячко" на поселеннях. Чи було б у нас стільки храмів Божих, іноді один через дорогу від другого (нині переважно незаповнені), коли б не суперництво між нами на тлі організаційних питань нашої Католицької Церкви? Громади видають на злишні будинки мільйони долярів, які з більшою для громади користю можна б було вжити на видавничі справи, для вишколу наукового доросту, на доми для старших і інші невідкладні і конечні потреби. А конфлікт між УККА і УАКР? А цей поділ „східняки"-„західняки? А між католиками і православними? Вони: „Ви зрадили рідну православну віру, прийнявши Берестейську унію"! А ми: „Через те православ'я — ви в Переяславі пішли під царя!" А бандерівці контра демократичних груп? І так без кінця? Всі ці контроверсії–це наслідок плекання ресантиментів переважно здогадної „ворожости". І джерело її насправді у перекиданні відповідальности за помилки на інших, бо зле у нас діється і хтось винен, но й очевидно „вони". І те „ми" — „вони" нас нищить, адже є можливість це викоренити, коли психологи впевнють, що це так притаманне людській вдачі?

Та повернімось до розставленного на початку питання: можна оправдати це назрівання деякого „любовного відношення" між американським суспільством і Росією, що нас так дразнить? ЗСА і СССР були союзниками у Другій світовій війні. Цілувались, коли обидві армії зіткнулись на Ельбі. Правда, після того була облога Берліну, мур, авантюра Хрущова на Кубі, нині денервує ЗСА Нікара-

(Закінчення на стор. 4)

Микола Руденко

Лист в Україну (ч. 10)

Дорогі земляки!

Мабуть, вам важко уявити, як українська діяспора жде вісток з України. Дай, Боже, щоб надбузькі, наддніпрянські й наддеснянські українці так масово жили національними інтересами, як живуть українці діяспори. Кожна найменша подія на Батьківщині не лишається без відгуку. Я не перестаю дивуватися, як уважно вони стежать за українською літературою — не сотні й не тисячі українців, а сотні тисяч. І зрештою мільйони. Кожен письменник, який сказав щось нове й важливе для української нації, не залишиться не поміченим. Його ім'я у всіх на вустах. Його думки, якщо вони того варті, одразу ж стають надбанням усієї діяспори.

Пригадую себе в донецькій тюрмі. Ось я читаю виступ Щербицького, в якому він говорить про розгром Української Гельсінкської Групи. Це, звичайно, йшлося про мене й Олексу Тихого — тоді були арештовані покищо тільки ми. Але вже із слів Щербицького було ясно, що незабаром ця гірка доля настигне й інших наших колеґ. Мені запам'яталася мотивація, чому саме на думку Щербицького, необхідно викорінити сміливців із Гельсінкської Групи: бо їхня діяльність посилює активнсіть українських націоналістичних центрів за кордоном. Так він і сказав. Який зміст вкладав Щербицький у слово 'націоналістичних', ми сьогодні добре розуміємо: звичайна пошана до української мови, культури, історії — це, мовляв, і є націоналізм. Отже підрив совєтської влади...

Мене тоді здивувало, чому активність української еміґрації так лякає Щербицького. Тепер мені це ясно. Щербицький бачив, що корінне населення України, на жаль, піддається русифікації. Але як асимілювати діяспору? Це йому було не під силу. А він, бач, прагнув, щоб ніде не лишилося українських патріотів — ні на Батьківщині, ні в еміґрації. Все національне мусить асимілюватися — таке завдання ставив перед собою Щербицький. Чи думав він, що йому доведеться дожити до часів, коли тисячі киян, осяяних жовтоблакитними прапорами, безстрашно скандуватимуть: „Геть Щербицького!"? І він не знаходить нічого ліпшого, як у відповідь українським патріотам прийняти рішення про заборону української національної симовліки. Він не бажає розуміти, що цим рішенням забороняє українську історію — адже ж тризуб введений князем Володимиром як символ того, що Київ проходив шлях із варягів у греки? А жовтоблакитний прапор є символ не стільки політичний, скільки екологічний — він малює Україну як достиглі пшеничні ниви і синє небо над ними. І тут він переростає в символ національний. Чи, може, Щербицькому більше подобається чортополох, яким заростає земля навколо Чорнобиля?..

Та повернемось до української діяспори. Як ревно стежили українці на Заході за тим, оберуть чи не оберуть Івана Драча на З'їзд народних депутатів! За нього боровся український народ, проти нього встала стіною партійна бюрократія на чолі з Щербицьким. За допомогою безчесних маніпуляцій партбюрократи перемогли. А далі українці діяспори пристрасно стежили, дадуть чи не дадуть слово на З'їзді українським делеґатам? Дали тільки Борисові Олійнику.

Українська література знає трьох Олійників: Степан — гуморист і сатирик, Борис — широковідомий поет і громадський діяч; і нарешті найменш знаний Микола — чесний і скромний прозаїк, який ніколи не домагався слави і не вихоплювався наперед, щоб його помітили й нагородили. Але сьогодні саме Миколу з найбільшою пошаною читають і обговорюють тут, за океаном.

Я кажу про його нарис „Пантелеймон Куліш" — твір, який, на мою думку, довго служитиме взірцем у жанрі літературно-біографічних нарисів. А проте він виходить за межі лишень цього жанру — за своїм значенням він доростає до явищ загальнонаціонального характеру. Микола Олійник у ньому зобразив майстерно, любовно й правдиво, мабуть, найскладнішу постать в українській літературі — постать, яку впродовж багатьох десятиліть всіляко принижували, перетворивши ледве не на ворога українського народу. Або й просто на ворога — без ледве.

Микола Олійник довів свою здатність навчатися і зростати — далеко не кожному письменникові це вдається. Дуже часто ми бачимо яскраву молодість і недолугу працю в зрілі роки. Але як широко сьогодні розгорнув свої духовні крила Микола Олійник. Трішки свободи — і ми одразу ж побачили, хто є хто.

Сьогодні, як ніколи раніше, добре видно справжніх подвижників і дешевеньких кар'єристів, людей фальшивих і людей щирих, багатих духом. Я закінчу цього листа віршем, який картає тих, хто живе не задля інтересів народу, а заради особистої кар'єри.

(Закінчення на стор. 4)

Юрій Р. Рибак

ПОЗИТИВНА НАСТАНОВА

Тепер якраз є сезон на пікніки. І може однією з найцікавіших атракцій поза програмою буває принагідний гурт учасників, що заторкує різні питання наших днів, часто зосереджуючись на суто суб'єктивному предметі.

— Згадуєте про позитивне наставлення до світу чи праці, — завважив один із учасників — . Як же це можна осягнути коли в телевізії, часописах, журналах навіть на вулиці домінує неґативне наставлення... Це ж прямо відбирає радість до життя!

— Багато у тому залежить від вас самих, — відповів хтось з гурту. — Скільки бо разів коли пробуджується ранком, думаєте: „Сьогодні буде знову злий день для мене". І він добрим не буде, бо ваше наставлення до справ уже запечатала неґативність... Подумайте, що ця людина, є щаслива і має успіх, думки якої наповнені ентузіязмом та успіхом над кожною ситуацією, ми можемо домінувати і зробити день таким, яким собі уявляємо. Невже життя призначене для усміху, любови ближнього та позитивного думання?

— Слушно, — відізвався один зі сеньйорів, що досі тільки прислухався. — Я бажав би тільки додати, що коли ми є оптимісти, бо добре почуваємось, то тим самим впливаємо позитивно на інших. Вони бо горнуться до нас, бо знаходять полегшу для відкинення свого серпанку песимізму.

— А я думаю, — завважила одна з присутніх, — що якби людина не поводилась, куди би не втікала, то її завжди догонить журба... Але треба вміти її перемінити в успіх. Іншими словами у темноті — засвітити світло. Тому саме у хвилині журби подумаймо бодай про можливість, надії, нові цілі, даймо змогу розвинутись новим мріям... А коли прийде дійсна скрута, то тоді порахуймо скільки благ післав нам Господь!..

— Ось послухайте мене, — зголосився враз чоловік середнього віку. — Я втратив був працю. Ця журба, одначе не трагедія, бо я зачав перелічувати блага. Я живий, здоровий, маю гарну родину, має вона дах над головою і запевнений часовий прожиток. Скільки ж людей на світі хотіли б бути у моєму положенні? Моє позитивне наставлення допомогло мені знайти знову працю. І, що скажете, навіть не злу.

І коли у дискусії була згадка про працю, то слід згадати, який вплив на неї має позитивне наставлення. Про це написано вже багато. Що ж поручають ті, що їх звемо знавцями, бо вони особливо ознайомлені з проблемою?

Ось деякі вказівки: у праці не треба нарікати, критикувати чи висловлювати незадоволення, а навпаки, треба подумати над способами як покращати дану ситуацію... Коли ж співпрацівник допоможе виявити дійсну вдячність, ніколи не можна збувати його мовчанкою... Часто добре усміхайтися, бо це створює ентузіязм, приязнь і доброзичливість, при тому треба думати про інших працівників у позитивному насвітленні... Багато поможе затямлювати імена і прізвища інших працівників, бо інакше створиться невидима заслона у безпосередньому відношенні.. Вказаним не брати участи у пустих балачках, головно коли йдеться про розповсюдження пліток... У своїх вказівках знавці кладуть особливу увагу на слухання. Так на слухання, бо тим можна собі тільки приєднати людей. Кожен повинен бути пильним і уважним слухачем іншої людини, а головно, коли йдеться про заряджения у праці. Не можна забувати, що коли людина пропускає говорене поприи вухо, то пропускає тим самим інформацію, яка може мати велике значення для їх діловодства... Твориться непорозуміння; починається звалювання вини на інших... А це все непотрібне, коли б людина тільки була хотіла присвятити трішки більше уваги слуханні і тим зміцнити своє позитивне наставлення!

Часто буває, що людина почувається пригнобленою, бо вважає, що є тільки „числом" у підприємстві. В індустрії панує наглядний примус продукувати краще і більше, що стало самозрозумілим і оправданим для осягнення цілі. У висліді цього натиску праця стає чужою для працівника. Чому ж? Тому, що він виконує одну відокремлену функцію у складному процесі виробництва. Він ніколи не стоїть віч-у-віч перед кінцевим продуктом. У висліді він виробляє в собі наставлення, що тільки „отримавши заробітний чек"- це рід його власного продукту пошани та важливости! При тому у його підсвідомості зроджується думка отримувати цей сам заробітний чек за менший вклад праці. Це безумовно не будує, а радше руйнує його позитивне наставлення до праці. А воно не повинно бути так, незалежно бо від позиції праці він вкладає цеголку в кінцевий продукт. Він є невидимою частиною продукту та поділяє його успіх. У цьому саме скривається суть, чому він повинен почуватись щасливим і вдоволеним працівником, бо сам же заробітний чек не може ніяк заступити гордости в осягах.

Отже, в заключенні, позитивне наставлення людини до життя, до родини, до праці і загально до довкілля лежить у її самовідповідальності, бож лише вона сама позитивним наставленням може осягнути успіх... Згідно з нашою народною мудрістю — людина сама виковує свою долю!

Д-р Осип Кравченюк

ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЕМІҐРАЦІЯ ІЗ СТАНИСЛАВІВЩИНИ

У початках української еміґрації не всі округи західньоукраїнських земель були репрезентовані однаково, коли мова про число людей, які з них виїздили. Під час коли еміґрація із Закарпаття й Лемківщини була масовою й не обмежувалася до поодиноких округ, у випадку Східньої Галичини ми завважуємо нерівномірний чисельний розподіл еміґрантів. Перед вели тут Тернопільщина зі Збаражчиною й Скалатщиною, Рогатинщина, Самбірщина, Львівщина й Перемищина, і тільки після них можна поставити Дрогобиччину, Станіславівщину, Коломийщину й Гуцульщину. Метою цієї статті є дати короткий огляд української еміґрації із Станиславівщини, вказати на місцевості, де жили й працювали тамошні еміґранти й нарешті назвати прізвища кількох людей, які дали значний вклад у розвиток української громади в Америці.

Питання про те, хто був еміґрантом із Станиславівщини в Америці покрите до деякої міри таємницею, зокрема відколи Юліян Чупка („ Бузько") згадав у другому оповіданні своєї збірки „Образки з Америки" (Шамокін, 1896) прізвище Івана Макогона (Макогон), властителя готелю „Оксідентал" у Кріпл Крік, Кольорадо. Згідно з цим оповіданням, Макогон чи пак МакОгон походив із села Залісся в Станіславівщині й приїхав до Америки в 1860-их роках, і цю інформацію повторив із застереженням Ярослав Чиж. Як довго дійсна ідентичність Макогона невияснена й доки ми не знаємо докладно, чи Чупка був у Кольорадо й зустрічав там його, а чи просто вигадав цю постать для свого оповідання, ми не можемо починати від неї історію станиславівської еміґрації. Таким чином, початків її треба дошукуватись у „другій хвилі" еміґрації, значить, у перших роках біжучого століття. Були це переважно люди з Калущини й Товмаччини й у дещо меншій мірі з Городенщини. Еміґранти з Калущини походили із сіл: Сівка Калуська, Красна, Тузилів, Завадка, Негівці, Мостичі, Кадобна, Томашівці, Небилів, Лука й Острия та поселилися у східніх стейтах Америки. Знаходимо їх у Ню Йорку, Асторії, Рочестері, Ровм і Фар Ракевей у нюйоркському стейті, далі в Пенсильванії (Аллентавн, Маганой Плейн, Айселін, Нескегонінґ) і деяких у Ню Гейвен, Коннектикат, Лудлов, Массачусетс, Сейнт Люїс, Міссурі й у Гарві, Ілліной. Вони працювали у фабриках шовку й бляхи (Асторія), міді й дроту (Ровм), залізних виробів (Рочестер), при чищені вікон (Ню Йорк, Рочестер), у текстильних фабриках (Лудлов) та на фармах (Ню Гейвен). Товмаччани поселились у стейтах: Ню Йорк (Ровм, Сиракюзи), Ню Джерзі (Джерзі Сиҭі, Нюарк), Пенсильванія (Скрентон, Тейлор), Огайо (Клівленд), Вест Вірджінія (Вілінґ) і Иллиной (Чикаґо). Вони працювали у фабриках сталі й відливарнях (Чикаґо, Клівленд), у копальнях вугілля (Вілінґ, Скрентон, Тейлор, Беллефонте), цукроварнях (Джерзі Сиҭі), при залізницях і в фабриках взуття (Сиракюзи). Походили із сіл: Олесє, Гостів, Ворона, Надороже, Угорники, Палагичі, Пшеничники, Бородичі, Петрилів, Колинці та з містечок Городенка, Отинія й Тисьмениця. Тисьменичани гуртувалися здебільшого в Ню Йорку, де в 1920-их роках постало товариство „Тисьмениця", 38-ий відділ Українського Робітничого Союзу. Кілька родин із Єзуполя поселилось у місті Ранкін, Пенсильванія, а еміґранти із Тяжева, Перлівців, Сердиськ, Вербиць і Серафинців проживали в Темсі, Вест Вірджінія, Зейнсвіл. Огайо, та в Ню Йорку.

Невелике число еміґрантів із Станиславівщини позначилось також на порівняно незначному їхньому вкладі в життя української спільноти в Америці. Із відомих нам у цьому моменті замітніших постатей назвемо Саву Чернецького-Чалого, о. Миколу Струтинського й д-ра Володимира Левицького. Сава Черницький народився в селі Делешева, Городенсько повіту. Був народним учителем, але переслідуваний поляками кинув цю професію й виїхав 1899 до Канади. Звідтам дописував до „Свободи" й завдяки цьому рік пізніше о. Степан Макар поміг йому переселитись до Мавнт Кармел, де тоді виходила ця газета. З нею він перенісся до Олифанту, пізніше до Скрентону. Коли о. Струтинський почав видавати сатиричний двотижневик „Оса" в Олифанті (1902-1903), він радо поміщував вірші й гуморески Сави Чернецького-Чалого. Одружившись коло 1906 р., Чернецький виїхав до Північної Дакоти й працював там безкоштовно серед українських поселенців з Київщини, засновуючи для них українську школу, читальні, виголошуючи лекції та заохочуючи їх читати українські книжки й газети. По кількох роках перебування в Північній Дакоті він перенісся до стейту Монтана, де придбав 40-акровий хутір, працював на ньому з дружиною. Дещо пізніше він став власником 120-акрового „ренчу", а якому плекав худобу, як раніше, дописував принагідно до „Свободи" та інших українських газет. Задумував перенестись на схід Америки, але коли з деяких причин до цього не дійшло, він залишився на своєму „ренчу" у містечку Ґилтадж в Монтані. Економічна коньюнктура не сприяла Чернецькому й тому в останні роки він вів злиденне життя. Мріяв про якийсь тихий закуток, де міг би доживати віку, зокрема думав поселитись у Закарпатській Україні. В міжчасі він захворів, спершу на запалення сліпої кишки, пізніше на запалення черевної оболонки, і внаслідок тих недуг помер в 1934 році. Братчики з ордену „Ельк" похоронили його на пресвитеріянському цвинтарі в Ґилтадж. Сава Чернецький був автором численних віршів і гуморесок, вартісних своїми описами недолі наших еміґрантів. Вони друкувались у всіх тодішніх українських газетах, зокрема в „Свободі", яка видала збірку його писань 1904 року.

Отець Микола Струтинський народився 24-го листопада 1870 р. в Калуші. До Америки приїхав 1902 року й став парохом церкви св. Кирила і Методія в Олифанті. Тут виплатив він усі церковні борги, упорядкував церковне майно, заснував братську крамницю і Товариство українських патріотів, під час коли його дружина, Емілія з Січинських, зорганізувала жіноче братство й провадила аматорський гурток. У листопаді 1905 року о. Струтинський приїхав до Чикаґо, де побудував церкву св. Миколая, теперішню катедру, й заснував два відділи Українського Народного Союзу та один „Провидіння". Після трагічного випадку, пов'язаним із смертю о. Стецюка, він став парохом церкви Преображення Господнього в Гановері-Нантикок у Пенсильванії, обслуговуючи одночасно сусідню церкву св. Миколая в Ґлен Лаєн. У 1931 році о. Струтинський перенісся до Дітройту, а по кількох роках до Майнерсвіллу у Пенсильванії, де помер 11-го березня 1943 року.

Отець Микола Струтинський був одним із найвизначніших наших священиків-піонерів. Він був предсідником видавничої комісії УНС-у (1920), поміг заснувати українську шкільну комісію при Об'єднанні Українських Організацій Америки (1922), а крім цього був видатним журналістом і письменником. Під псевдом „Дядько Наум" він дописував до „Свободи", „Америки", „Місіонаря" та інших, видавав, як уже згадано, сатиричний двотижневик „Оса" й написав цілу низку творів, як от драму „Страйк", оповідання „Розумний Данько" (1902), „Свята Ольга", роман „При битій дорозі" та ін. Його дружина видавала в Чикаґо журнал „Рання зоря". Вона померла 8-го листопада 1927 року в домі для умовохворих. У них було двоє дітей: син — адвокат і дочка, відома журналістка, Марія

(Закінчення на стор. 4)

ПРАВОЗАХИСНА ОРГАНІЗАЦІЯ Міжнародна амнестія обвинуватила уряд комуністичного Китаю в масових репресіях вільнодумців. Згідно зі звітом цієї організації комісії ООН з прав людини, не менше тисячі осіб загинули в червні, коли танки „народно-визвольної армії" були кинуті проти демонстрантів у Пекіні і Ченджу. Міжнародна амнестія заявила також, що має дані, які свідчать про масові страти в Китаї. Про масові страти Міжнародна амнестія повідомила прем'єра Китаю Лі Пена.

Звернення

(Закінчення зі стор. 1)

поліпшення становища кримськотатарської культури та мови в Криму, насправді проводяться так, щоб дискредитувати цю справу в очах самих кримських татар. І в цьому партбюрократія вже має успіх. Кримські татари вже почали бойкотувати школи, де мову викладають лише факультативно, тобто після основних уроків, коли діти стомляться, де немає кваліфікованих учителів, не вистачає підручників, де фактично викладають не кримськотатарську мову, а російсько-узбецько-кримськотатарський суржик.

Новостворені художні колективи пропонують такий самий суржик зі сцени. Про відкриття середніх профтехшкіл та вузів, а тим паче про реєстрування ісламських громад, відновлення мечетей і реставрацію історичних пам'яток народів Криму власті не хочуть і слухати.

Перед приєднанням до Росії у 1755 році населення Криму становило 3-4 млн. Царський уряд створив такі умови, що кримські татари масово вимирали у XIX ст. Натомість заохочували наплив чужого населення. До війни корінне населення Кримської АРСР, яка входила до складу РРФСР, становило 26%. Зараз — коло 2%. Де ж 50 тисяч? Ще стільки ж замешкало на півдні України, на Кубані та Північному Кавказі. Півмільйона залишається в Узбекистані.

Зрозуміла річ, що коли більшість кримськотатарського народу повернеться на свою історичну батьківщину, виникне питання про відновлення автономної республіки, проголошеної 18 жовтня 1921 року, з наданням кримськотатарській мові статусу державної. В умовах демократії та правової держави, на яку ми тепер сподіваємося, це не зачіпатиме нічиїх інтересів, бо право на національне і культурне життя інших народів, у тому числі українців і росіян, має бути забезпечене. Але влада, всіляко зволікає з позитивним вирішенням кримськотатарського питання, удаючись до порожніх балачок та створюючи видимість діяльности, як то було з Комісією Верховної Ради СРСР на чолі з Громиком, яка демагогічно заявила, що дбатиме про інтереси всіх народів Радянського Союзу.

Але не можна задовільняти будь-чиї інтереси за рахунок подальшої дискримінації кримських татар на їхній же рідній землі та поза нею. Історична справедливість невідворотно мусить восторжествувати, і УГС буде тому всіляко сприяти. Якщо матеріяльні збитки народові ще можна якось компенсувати, то тяжча справа з моральною компенсацією: адже народ цей десятиліттями влада дискредитувала в очах інших народів, особливо новоприбулого до Криму населення. Негативне ставлення до кримських татар, на жаль, укоренилося у свідомості значної кількости громадян, у тому числі й українців, що стало виявлятися в одверто расистських діях. Так, у самому лише Білогірському районі у квітні-червні сталося декілька розправ над кримськими татарами. Тим більш прикро, що роблять це часто не росіяни, а українці родом, про що свідчать їхні прізвища.

УГС вважає, що українцям ніколи не був властивий расизм, ані шовінізм. Нехай прикре минуле не заступає нам світу майбутнього, де не мусить бути місця міжнаціональній ворожнечі та незгодам.

Сталін і Каганович свого часу збиралися робити з України „зразкову соціялістичну республіку". Але людський матеріял на те не надавався. Тому вони, виморивши голодом декілька мільйонів українців, решту взялися вивозити до Сибіру. Не вистачало вагонів. На чеченів, інгушів, німців Поволжя, кримських татар — вистачило, бо їх менше. Так маймо ж милосердя до своїх братів по нещастю! Будьмо справжніми інтернаціоналістами! З розумінням і співчуттям ставмося до трагедії і проблем безпідставно репресованого народу, з яким нам судилося бути сусідами!

УГС закликає громадян Кримської Татарії, українців особливо, не протидіяти, а, навпаки, всіляко сприяти досягненню справедливих домагань кримських татар. А особливо закликаємо класти край будь-яким проявам недружнього ставлення та хуліганськo-расистських випадів проти законних господарів Кримської Татарії. Про факти порушення людських прав супроти кримських татар просимо сповіщати нам для їх розголошення та публічного осуду.

Виконавчий комтет Української Гельсінкської Спілки.

Успіх оригінального мистця — іконописця

(З приводу з'їзду Станиславівців на Союзівці).

У днях 9-го і 10-го вересня ц.р., відбудеться на оселі УНС Союзівка черговий з'їзд синів і дочок Станиславівської Землі. Столиця — колишній Станиславів, а тепер Івано-Франківське (чи Франківськ?) В майбутньому, здається, пропаде чуже „Івано", а лишиться гордий город Франківськ, названий у честь Великого Каменяра Галицької Землі, проте — і „Станиславів" усім нам традиційна і давня назва — бож і неодин західній українець мав на ім'я Станислав, хоча б назвати великого композитора Станислава Людкевича. З'їзд станиславівців завжди проходить численно і з успіхом, завдяки добрій організації та цікавій програмі. Цього року, як і на попередніх зустрічах, буде влаштована мистецька виставка станиславівців. Ми хочемо привітати з новим успіхом відомого професіоналіста, але і відомого мистця-іконописця, сина Станиславова — Франківська та розказати про новий його успіх у Канаді.

Ім'я Тараса Снігуровича, професора стоматології Манітобського університету в Вінніпеґу в Канаді, стало відоме за останніх дванадцять років, як творця дуже оригінальних своєю технікою та інтепретацією традиційних українських ікон.

Вперше виступив новий творець ікон на двох власних виставках у Вінніпеґу в 1981 році, а у вересні того року — в ґалерії відомої Канадсько-Української Мистецької Фундації в Торонто. Критика прийняла обидві виставки прихильно.

Відомий журналіст Анатоль Курдидик писав у своїй рецензії:

„Д-р Т.Ю. Снігурович, що є професором факультету дентистики Манітобського університету, прибув до Канади 1950 року, завершивши вже раніше в Европі та

Тарас Снігурович: **Марія, Мати Божа.**

на цьому континенті відповідні студії. До 1975 року наш професор, що завжди цікавився мистецтвом і має в хаті одну з кращих колекцій творів українських мистців, не мав до діла ні з іконографною малярською технікою, ні не вичував суті ікони, але несподівано з того ж року він, зачарований старовинною українською і східньоевропейською іконою, кинувся студіювати її, скуповувати книжки і репродукції її, що й створило на сьогодні велику, вельми спеціялізовану бібліотеку в різних мовах, та копіювати, чи як сам професор каже — „підробляти" ці мистецькі твори. Формат, фарби, кольори — все це було для д-ра Т. Снігуровича просто викликом, і він віддався цій шляхетній пристрасті з любов'ю фанатика та терпеливістю наукового дослідника й експериментатора. Так вийшло з-під руки нашого лікаря коло 200 ікон, які стали чарувати друзів і знайомих і з яких лиш частина була показана на трьох виставках з нагоди імпрез українських установ, у тому й у Будівлі Століття (Сентенніял Концерт Голл) в час Конгресу Української Медичної Асоціяції Північної Америки у Вінніпеґу в 1978 році. Впарі з тим д-р Т. Снігурович почав компонувати теж свої власні ікони, вкладаючи в них набутий досвід, знання та любов до традиції цієї ділянки. На 80-ти іконах на виставці можна було виразно побачити всі етапи і всі тонкощі цього іконного залюблення Професора."

Мистець творить ікони у різних матеріялах: акрилік, мідяна бляха, дерево, і прикрашує сріблом і золотом (маючи професійний досвід з цими первнями).

Канадський критик написав у „Winnipeg Free Press": „Д-р Снігурович має спеціяльний талант до іконографії. Це старовинне мистецтво має довговічну традицію і є багато більше скомпліковане, як це виглядає на поверховний погляд. За нібито примітивною фасадою скривається містерія і глибина духовости, якої не можна придбати імітацією."

Письменниця Оксана Керч ось-так писала про Снігуровича:

„Маючи вроджену кольористичну культуру, мистець почав вільно малювати ікони різних розмірів і на різному метеріялі. На дереві, на блясі. Кожну ікону він обрамлює оригінальними рамами власного виробу, що відповідають формою стилеві ікони. Рами він робить також з різнородних матеріялів — дротів, бляхи, дерева. Ікони на чеканій бляшаній підставі, яка стає продовженням образу або замикає його. Ікони плоскі або вгнуті, або навпаки випуклі. В них багато кобальту, ультрамарини, веронезів і золота та срібла. Вони патиновані, під бронзу або під старе золото. А то й покриті висококаратовим золотом. Їх важко описати, на них треба дивитись і милуватись у безконечність".

За останніх десять років відбулися нові виставки в Канаді і ЗСА. У Канаді Тарас Снігурович брав участь і в збірних виставках іконописців (між іншими, з Омеляном Мазуриком, Юрком Козаком і Вірою Савчук), а в ЗСА — на мистецькій виставці під час попереднього З'їзду Станиславівців на Союзівці в 1982 році. Він прибуде і на цей з'їзд 9-го вересня на Союзівку. З цього приводу хочемо згадати останній успіх мистця: у березні ц.р. Канадський Музей Цивілізації в столиці Оттаві закупив до своїх збірок дві ікони Тараса Снігуровича: „Марія, Мати Божа" та „Христос Спаситель". Це великий успіх, що державний музей придбав (заплативши за них) дві українські ікони. Після того, як канадійський уряд примістив великі картини Василя Курилика у залях Парляменту в Оттаві, придбання двох ікон Т. Снігуровича державним Канадським Музеєм Цивілізації — треба вважати черговим успіхом українських мистців Канади.

Вітаємо нашого іконописця з Канади з цим успіхом і до побачення на зустрічі станиславівців.

В. Наглоч

Хроніка...

(Закінчення зі стор. 1)

УГС озброює пластунів, і функціонери КҐБ навіть буцімто виявили бункер повний зброї. Майор Ковтун також безсоромно запевняв присутніх, що нібито в УГС склали навіть списки партактивістів для розправи з ними. Всі ці вигадки кагебівського начальника із зображенням УГС як терористичної організації міг легко спростувати член Виконавчого Комітету УГС Михайло Горинь, який хотів прийняти участь в дискусії. Проте партійне керівництво фабрики категорично відмовило йому у дозволі прийти на зустріч.

Відбудеться відкриття спортового сезону УСО „Тризуб"

У Горшем, Па., в неділю, 10-го вересня, на спортових площах „Тризубівки" відбудеться відкриття спортового сезону 1989-1990 року присвяченого сорокріччю діяльности УСО „Тризуб".

З цього приводу відбудуться мистецькі футбольні змагання перших дружин і резерв УСО „Тризуб" проти спортового клюбу Енсфілд. Початок змагань перших дружин о год. 2:30 по полудні. В програмі відкриття є також пікнік для розваги спортовців і гостей УСО „Тризуб".

В осінньому сезоні змагатиметься чотири команди копаного м'яча УСО „Тризуб", а саме: перша дружина, резерва, дружина до 12 років і від 12 до 19 років життя.

Провідником першої команди буде М. Юрчак, а його асистентом С. Юськів. Резерву провадитиме в новому сезоні Ю. Дорошенко і М. Кузевич. Молодші дружини провадитимуть С. Кундеревич і І. Німчук. Провід УСО „Тризуб" заанґажував у цьому сезоні нового тренера, яким є Джордж О'Нілл.

У новому сезоні; крім футбольних дружин, активними будуть мужеські і жіночі відбиванкові дружини та інші види спорту.

Управа УСО „Тризуб" щиро запрошує громадянство, а зокрема симпатиків футбольних дружин, до численної участи.

М. Б-й

Давня...

Закінчення зі стор. 2.

Струтинська-Ґамбаль. Вона народилась в Україні, але виховувалась у Америці, при чому, як вона сама писала, „тисячі мужчин, жінок і дітей, які переходили дверима парафіяльного дому" мали великий вплив на формування її українського підґрунтя. Навчання в українських школах, оповідання її матері про український нарід, читання творів Шевченка й нарешті часті розмови з батьком про історію України остаточно оформили її український світогляд. Вона була кілька років редакторкою англомовної частини „Народної волі" до половини 1938 року, а дещо пізніше працювала в редакції видаваного УНС-ом „Український тижневик". Марія Струтинська Ґамбаль переклала англійською мовою чимало творів української літератури, а її англомовні статті появлялися в серії „Інтерпретер Ріліз". Її статті з української історії друковані спершу в „Народної волі", появилися окремою книжечкою п. з. „Е сторі оф Юкрейн", а 1937 року Український Робітничий Союз видав її працю „Русь-Юкрейн енд Мускові Рашша". Як багато інших діячів давньої української еміґрації, вона відійшла від нашої спільноти й залишається незаслужено призабутою людиною.

З деяким застереженням, до діячів давньої еміґрації треба зачислити також д-ра Володимира Левицького. Він народився 16-го серпня 1888 року в селі Кричка, тепер Івано-Франківської области. До Америки приїхав з Берліну коло 1924 року. Симпатик Української Соціял.-Радикальної партії, він включився в працю організації „Оборона України", належав до її проводу та був редактором її органу „Організаційні вісті" (1936-41). У 1930 році він зорганізував відомий Український громадський хор і був його диригентом. Був директором українського павільйону на Світовій виставці в Чикаґо (1933), кореспондентом „Свободи", заступником голови Українського Робітничого Союзу (1933-41) і співредактором „Народної волі" (1933-41). З жовтня 1941 року д-р Левицький став редактором газети „Громадський голос", і в повоєнні роки поставив її на просовєтські позиції покинувши ідеї самостійности України, що їх раніше обороняв.

Нова українська марка

1949 – 1989
40-ліття Організації Волинян у Вінніпезі

Ювілейне видання ІДВ і Т-ва «Волинь». Вінніпеґ, Канада, 1989
Оформив мистець Ростислав Глувко.

Українці-колекціонери і, зокрема, ті, що збирають марки, напевне знають про вінніпезьке Товариство „Волинь" та споріднений з ним Інститут Дослідів Волині. Обі ці установи і, зокрема, Т-во „Волинь", яке відзначає цього року 40-ліття свого існування та праці, чи не єдині сьогодні організації, які постійно подають на книжковий ринок свої більші й менші публікації та, — якщо справа у філателістиці, — раз-у-раз відзначають марками всеукраїнські та ближчі волинянам події й роковини. „Каталог книжок" Т-ва „Волинь" й ІДВолинь, виданий 1987 року, має вже 20 зразків таких марок, а з того часу дійшли до них нові видання, про які оце й хочемо згадати. До речі, останні чотири роки ці маркові видання і з мистецького і з технічного боку беззакидні. Їх оформлював знаний наш мистець-графік з Англії Ростислав Глувко і друкувалися вони під його наглядом в Англії, що відома із своєї високої друкарської техніки. Так були виконані з проєктів Р. Глувка марки у 400-ліття Острозької Біблії (дві різні, по 10 в аркушику), потім у 40-ліття Т-ва „Волинь" бльок марок зі зразками народної ноші Волині, далі прийшли аж чотири маркові видання в шану 1000-ліття Хрищення України (дві марки з різними зарисами пам'ятника св. Володимира в Києві, марка зі св. Ольгою та марка з 10-ма найважливішими храмими Волині, всі видані у малих бльоках) — і оце Т-во „Волинь" зробило нову та милу несподіванку нашим збирачам: в оформленні Р. Глувка і друком у Лондоні, Англія, маємо най новішу українську марку — „Замкова башта в Луцьку".

З мистецького боку марка з „Замковою баштою в Луцьку" чи не найкраща з останніх таких видань Т-ва „Волинь". Аркушик з чотирьома цими марками робить уже з першого погляду прегарне враження: „Замкова башта" оформлена з розмахом, але легко, кольори чорно-червоно-брунатний стишені, на кожній марті герб Волині й дати 1949-1989 та напис „40-ліття Організації Волинян у Вінніпезі". Ростислав Глувко — таки справжній мистець графіки і, зокрема, мистець малоформатних творів і коли маєте перед собою всі його маркові аркушики, бачите виразно, як кожний з них на один ступінь вищий від раніше виданого такого ж твору мистця у марковій формі. Ані на момент не маємо сумніву, знаючи добре ділянку української недержавної марки, що це останнє видання Т-ва „Волинь" наші колекціонери приймуть з найбільш приємним почуванням та чекатимуть на чергові такі ж появи з-під руки Р. Глувка, бо видання, про яке мова, ніяк не останнє його мистецьке досягнення.

І ще одна приємна несподіванка: Т-во „Волинь" видало поштову карточку з відповідно побільшеною маркою „Замкової башти в Луцьку" і таким чином каталог української філателії дістає нову позицію в реєстрі т.зв. максималок, карток з побільшеною маркою. Коли на таку максималку наклеїти марку, з якої максималку зроблено та ще й перебити („касувати" по-філателістичному) печаткою установи-видавця, дістаєте щось, що стає справжньою і вартісною колекціонерською рідкісністю.

Привітаймо ж Т-во „Волинь" теж від українських збирачів марок, до яких належить і автор цих рядків та побажаймо і йому і на його руки нашому мистцеві Р. Глувкові дальших успіхів у цій ділянці: українські філателісти будуть і цьому і тому щиро вдячні за дальші їх маркові видання, а що наклад їх завжди невеликий, — нема страху, що вони залежаться. Т-во „Волинь" саме купило б деякі свої раніші видання, які давним-давно розійшлися без решти.

А. Курдидик

Ювілей подружжя д-ра Миколи та Ірини Шпитків

У неділю, 20-го серпня, Буковинська громада вшанувала свого довголітнього члена д-ра Миколу та його дружину Ірину в день 50-річчя подружнього життя. Коло 60 буковинців прибули до Українського Народного Дому в Ню Йорку на цю рідкісну оказію.

Шкільний товариш Миколи о. Іван Ткачук прочитав відповідні молитви і поблагословив столи з їжею, а громада, піднісши склянки з шампанським відспівала ювілятам „Многая літа".

За тостмайстра був голова ЦОБу Омелян Суховерський, який, привітавши ювілятів, покликав о. Івана, аби розповів про ювілятів.

Друг Микола Шпитко народився 26-го вересня 1905 року в селі Іспас, повіт Вижниця, на Буковині. Його батьки Іван і Аксенія були незаможними селянами. Після закінчення сільської школи, вписався до української гімназії у Вижниці, а коли румуни в 1921 році цю школу закрили, перейшов до української державної гімназії в Чернівцях. Замешкав друг Микола в українській бурсі ім. Юрія Федьковича і тут ми пізналися перший раз, у 4-ій залі, де нас було коло 50 учнів. Пізніше, в 1926-1927 рр. мешкали в меншій залі, де нас було лише з 20 учнів. У вільний час ми часто грали в шахи або виходили на площу грати копаного м'яча.

Матуру здав друг Микола в 1927 році і почав студії на правничому факультеті. Після закінчення студій перейшов адвокатську практику в д-ра Шпанюка, а в 1932 році спільно з адвокатом Рейнашем відкрили у Вижниці власну адвокатську канцелярію. На початку 1940 року перенісся до Чернівців і працював у міському нотаріяті аж до приходу большевиків.

Добродійка Ірина Шпитко, дочка проф. Теофіля Бриндзана, який учив нас у гімназії французької мови, народилася 8-го травня 1912 року в Чернівцях. Після народної школи, поступила до української приватної гімназії в Чернівцях, якою завідував проф. Королевич. По двох роках, коли цю гімназію румунська влада закрила, Ірина ходила якийсь час до дівочого православного ліцею, а від 1923 року до приватної гімназії проф. Гофмана, яку закінчила в 1930 році.

Пібралися Микола з Іриною 20-го серпня 1939 року, а вінчали їх отці Іван Винницький і Євген Жанковський у Чернівцях. 29-го липня 1940 року народився в них син Ростислав. Але з приходом большевиків треба було з маленькою дитиною покидадати рідну Буковину: вони опинилися аж у таборі Лойбус, де й помер їх маленький Ростислав.

В 1942 році д-р Микола Шпитко переїхав з дружиною до міста Калуш, де дістав посаду повітового судді. На цьому пості працював він до 1944 року, коли знову треба було втікати перед наближенням воєнного фронту. Родина Шпитків почала мандрувати через Мушину, Ваймар, Зальцуфен аж до Гамбургу, а згодом прибули до Ню Йорку. Спершу друг Микола працював у шпиталі, пізніше, після іспиту, у міському уряді став затрудненим при департаменті суспільної опіки Ню Йорку, де працював аж до відходу на пенсію 1970 року.

Багато допомагав друг Микола нашим людям, які потребували міської допомоги, а найбільше тим, хто по Другій світовій війні працював у Німеччині і мав право на пенсію від німецького соціяльного забезпечення. В справі соціяльного забезпечення друг Микола написав біля 30 статтей на тему „П'ять питань і відповідей спеціяльного забезпечення", які в 1977-1978 рр. появлялися в щоденнику „Свобода" і якими користувалися наші еміґранти.

Наш ювілят також багато спричинився до заснування Буковинської громади в Ню Йорку. Вже при кінці 1951 року постала ініціятивна група, а 27-го квітня 1952 року, на загальних зборах буковинців у Літературно-мистецькому клюбі була заснована Буковинська громада, головою якої був обраний Микола Шпитко, а пок. Ярослав Паладій його заступником. Пізніше зорганізовано ЦОБу (Центральне Об'єднання Буковинців), головою якого став пок. інж. Іван Жуковський, а секретарем Микола Шпитко.

При Буковинській громаді постав допомоговий фонд ім. В. Залозецького, з якого уділялися допомоги потребуючим буковинцям не лише в Америці, але також в інших країнах — в Румунії, Австрії, Арґентині тощо. Члени Буковинської громади часто сходилися на зустрічі, на які ювілят запрошував „прийдіть і приятелів приведіть!"

Рівночасно з Буковинською громадою, друг Микола зорганізував 498-ий Відділ Українського Народного Союзу, до якого належать майже всі буковинці з Ню Йорку й околиці. Але найбільше праці вложив він для українських сеньйорів при „Самопомочі" в Ню Йорку, яким давав різні поради, клопотався про приділи харчів, організовував прогульки.

Слід згадати про працю ювілята при відновленні в Ню Йорку академічного козацтва „Чорноморе", до якого належав від 1927 року. Після відновлення, він був організатором 100-семестрового ювілею „Чорноморя", який відбувся в серпні 1963 року в Філядельфії, а потім в травні 1965 р. репрезентував „Чорноморе" на спільній зустрічі з козацтвом „Запороже" на Союзівці.

Присутні відспівали ювілятам „Многая літа". Під час вечері маестро Стратичук приграван на скрипці українські мелодії. З привітами виступали: Микола Григорович від Буковинської громади, М. Роговський від козацтва „Чорноморе", О. Суховерський від ЦОБу та інші. Між гостями була родина п-ні Ірини, молоде подружжя з двома діточками, які приїхали з Німеччини.

Д-р Микола Шпитко подякував усім учасникам за вшанування його й дружини і з тої нагоди пожертвував на українські установи поважні суми грошей: 2,000 дол. на Фонд Тисячоліття при українській православній церкві Америки й Канади, 250 дол. на Фонд д-ра В. Залозецького і по 100 дол. на потреби Українського Музею в Ню Йорку, на Українську Координаційну Раду і на СКВУ.

За Буковинську Громаду
о. І. Т.

Політика...

Закінчення зі стор. 2

гуа. Французи зазнали від німців більших прикростей, а які нині приятелі! Ґорбачов любезна людина, твердить пані Тачер, а за нею Реґен і Буш. Нині Ґорбачов вітає Мазовецького з успіхом..., чи не готов визнати окремішність балтів,... Тож чи треба ненавидіти тих „рашен", які так гарно танцюють у балеті Мойсеєва (що там найкращі номери українські, то „какая разніца"?), показують у Ленінграді такі високомистецькі експонати, а їх (їх чи не їх) борщ такий смачний і славний?

Не дивуймось. Сім мільйонів американців не згинуло від штучного голоду. Їх мільйони не виселено на смерть на Сибіри. У них не було „розстріляного культурного відродження",... Їм не боронили говорити рідною мовою і не переслідували за те... Тож, намагаймось зрозуміти чому в американському суспільстві у відношенні до Росії „любов із ненавистю обіймаються". Трішки ненависти жевріє, мусить жевріти, бо як інакше виправдаєте інтереси „мілітарно-економічного комплексу"? І „любов" цвіте...Існує намагання психологічним камофляжуванням переконати суспільство, що Москва властиво і „ворог" і „неворог". Усі проблеми можна розв'язати полюбовно. Та не так справа на Близькому Сході. Там арабські терористи загрожують цілому людству, і з ними не може бути ніякого наближення. Розумієте тонкість цих проблем нинішньої політики...?

А проблема визволення України? В очах тих „психологів" це питання надто скомпліковане... Краще його не торкати... Тож не рахуй, Україно, що найдеш прихильні настанови у „жерців" любови в політиці, про яких згадую!

Лист...

Закінчення зі стор. 2.

Колись те прийде...
Все колись
І світлим, і високим буде.
А зараз геть перевелись
Думки й пророцтва, звірі й люди.

Ось тут він домагався прав,
Був щирим нібито й критичним.
Та лиш трибуну осідлав —
І все пішло порядком звичайним.

На дно портфелика хова
Все те, що мучить і хвилює —
Скрипучим голосом співа
Своє чиновне алілуя.
Белькоче те, до чого звик.
Слова — мов штучні груди з вати...
Язичнику! Чи твій язик
Існує, щоб думки ховати?

А мова, котру твій народ
Збирав для тебе по зернині,
Хіба ж за ради нагород
Та мідяків існує нині?..

Ти зрозумів:
Якщо нема
Ні Бога, ні душі, ні раю,
То правда чи брехня — дарма:
Все вкупі з нами помирає.

Та знай:
Не дасть плодів зерно,
Яке не вивезли у поле.
Ти мертвий вже давним-давно,
Бо й не народжувавсь ніколи.